

UW WATERSCHAP

Adres Steenbokstraat 10
Postbus 4142
7320 AC Apeldoorn
Telefoon (055) 527 29 11
E-Mail info@vallei-veluwe.nl
Website www.vallei-veluwe.nl

Memo

Datum	13 november 2019	Documentnummer	z1414050/1414056
Afzender	Tessa Hoogerwerf	Telefoonnummer	0641511289
Afdeling	Planvorming		
Onderwerp	Geul in de Plasserwaard en grote waterplas in Driehoek niet in VKA Grebbedijk		

Aanleiding memo

Er is een concept voorkeursalternatief (VKA) voor de Gebiedsontwikkeling Grebbedijk samengesteld. Dit VKA behelst enerzijds maatregelen ten behoeve van de dijkversterking en anderzijds maatregelen ten behoeve van het realiseren van natuurdoelstellingen en gebiedsambities. Een aantal gebiedsambities zijn afgevallen gedurende het trechteringsproces en, om verschillende redenen, niet opgenomen in het VKA. Een brede geul in de Plasserwaard, met seizoensgebonden recreatief medegebruik, is een voorbeeld van een afgevallen gebiedsambitie evenals de grote waterplas in de Driehoek. Deze memo beschrijft de redenen voor het afvallen van deze twee ambities. Dit is tevens vastgelegd in de Nota Voorkeursalternatief Gebiedsontwikkeling Grebbedijk, MER Fase 1 Grebbedijk en in het Participatie- en trechteringsdocument (bijlage van het MER).

Doel memo

Doel van deze memo is vastleggen van de argumenten voor het afvallen van een brede geul in de Plasserwaard en de grote waterplas in de Driehoek. In het trechteringsproces van drie kansrijke alternatieven naar één VKA hebben verschillende argumenten geleid tot het afvallen van deze gebiedsambities. Deze memo wordt verspreid onder de gebiedspartners en wordt voor belangstellenden geplaatst op de website Grebbedijk.com.

Milieueffectbeoordeling

Er is een milieueffectrapport (MER) opgesteld voor de drie kansrijke alternatieven en het voorkeursalternatief. Een onderdeel hiervan is dat de (natuur)effecten van een brede geul met seizoensgebonden recreatief medegebruik en een grote waterplas in beeld zijn gebracht. De provincie Gelderland heeft haar huisadvocaat Pels Rijcken ingeschakeld voor een advies t.a.v. de juridische haalbaarheid van enkele onderdelen uit de drie kansrijke alternatieven, waaronder de geul in de Plasserwaard en de waterplas (klein en groot) in de Driehoek.

Brede geul in de Plasserwaard

Kansrijk alternatief 2 bevatte een geul van circa 1,2 km lang, tussen de 25-30 meter breed en circa 2 tot 3 meter diep (zie bijlage 1). Deze geul diende meerdere ambities en wensen:

- Bijdragen aan Kaderrichtlijn Water (KRW) doelstellingen door het realiseren van aangetakt water met plas-dras zones;
- Realiseren van veilig roeiwater door middel van seizoensgebonden medegebruik¹ van de geul door (beginnende) watersporters;
- Toepassing van (een deel van) het vrijkomende materiaal uit de strang, klei van goede tot zeer goede kwaliteit, voor de dijkversterking.

De brede geul in de Plasserwaard, met seizoensgebonden recreatief medegebruik, is afgefallen omdat significante negatieve effecten op natuurwaarden niet uit te sluiten zijn, de juridische haalbaarheid van de ADC toets erg laag wordt ingeschat, er onvoldoende (bestuurlijk) draagvlak was en onvoldoende zicht op financiering.

Milieueffectbeoordeling

De brede geul is gepositioneerd in Natura2000 gebied. Er ligt een uitbreidingsdoelstelling op het Natura2000 gebied Rijntakken voor o.a. de kwartelkoning en porseleinhoen. In het milieueffectrapport zijn onder andere de effecten van de geul op natuurwaarden onderzocht. Hieruit bleek dat significant negatieve effecten op bestaande natuurwaarden en de te ontwikkelen waarden specifiek op het leefgebied van de porseleinhoen niet uit te sluiten zijn. Dit betrof enerzijds verstoring door recreatief gebruik van de geul en anderzijds de aantasting van leefgebied van de porseleinhoen.

De watersportvereniging en Mooi Wageningen hebben gezamenlijk een voorstel ingediend om de Wolfswaard bij het projectgebied te betrekken (maart 2019). Om te voldoen aan de gestelde Natura2000 doelstellingen is in kansrijk alternatief 2 als optie onderzocht of in de Wolfswaard ruimte voor de kwartelkoning en porseleinhoen gevonden kon worden. Dit betrof het aanpassen van het beheer met een daaraan gekoppelde, ook planologische functieverandering van agrarisch naar natuur. Dit bleek helaas niet mogelijk met name vanwege eigendomsposities die deze ontwikkeling in de weg stonden.

Wanneer significante gevolgen op leefgebieden niet kunnen worden uitgesloten, moet een ADC-toets worden uitgevoerd. In een dergelijke toets dient onderbouwd te worden dat er geen alternatieven zijn voor de ingreep, er dwingende redenen van openbaar belang zijn en er voldoende en tijdig compenserende maatregelen getroffen worden. Op basis van een advies van Pels Rijcken is onze inschatting dat de onderbouwing van een dwingende reden (D) van openbaar belang en de stelling dat er geen alternatieven zijn moeilijk te onderbouwen zijn. Er zijn alternatieve locaties of oplossingen denkbaar in de

¹ Met seizoensgebonden recreatief medegebruik wordt bedoeld dat de geul primair aangelegd wordt in het kader van natuurontwikkeling, maar buiten het broedseizoen ook gebruikt kan worden door georganiseerde watersportactiviteiten zoals bijvoorbeeld roeien.

vorm van, trainen op een andere locatie op bereikbare afstand of niet trainen op de rivier bij hoogwater in combinatie met storm.

(Bestuurlijk) draagvlak

Het veiligheidsrisico van roeien op de rivier bij hoogwater en/of veel wind, zoals aangedragen door de watersportverenigingen, wordt onderkend door de verschillende bestuurders en organisaties in deze gebiedsontwikkeling. Desondanks, waren er ook argumenten op het gebied van draagvlak, waardoor de brede geul is afgefallen:

- Op de Plasserwaard rust een opgave voor het realiseren 36 ha kruiden- en faunarijk grasland en een ambitie voor het realiseren van rivier- en moeraslandschap (Nadere Uitwerking Rivieren Gebied). Hoe breder de geul zou worden, hoe minder er van deze opgave gerealiseerd kon worden;
- Een brede geul zou zorgen voor een zeer smal schiereiland tussen de Nederrijn en geul in. Deze smalle strook zou niet efficiënt te beheren en onderhouden zijn en bovendien de ruimte voor een ecologische verbindingszone tussen de Bovenste Polder en Plasserwaard verminderen;

Daarnaast ontbrak een duidelijke initiatiefnemer en was er onvoldoende zicht op financiering van deze ambitie.

Grote waterplas in de Driehoek, Bovenste Polder (kansrijk alternatief 3)

Kansrijk alternatief 3 bevatte een grote waterplas in het noordelijke deel van de Driehoek (zie bijlage 2). Doel van deze plas was een veilig alternatief bieden voor het zwemmen in de Nederrijn. De nieuwe waterplas zou ook gebruikt gaan worden voor meerdere vormen van watersport. De watersportverenigingen VADA en Argo worden in dit alternatief dan ook verplaatst naar de Driehoek. In dit alternatief wordt ingespeeld op de mogelijke ver- of uitplaatsing van Bruil. De waterplas stond in open verbinding met het Havenkanaal. Aan de zuidoever stond een plas-dras zone gepland, waarmee bijgedragen wordt aan Kaderrichtlijn Water (KRW) doelstellingen.

De grote waterplas is afgefallen vanwege juridische haalbaarheid m.b.t. natuurwetgeving en onvoldoende draagvlak.

Milieueffectbeoordeling

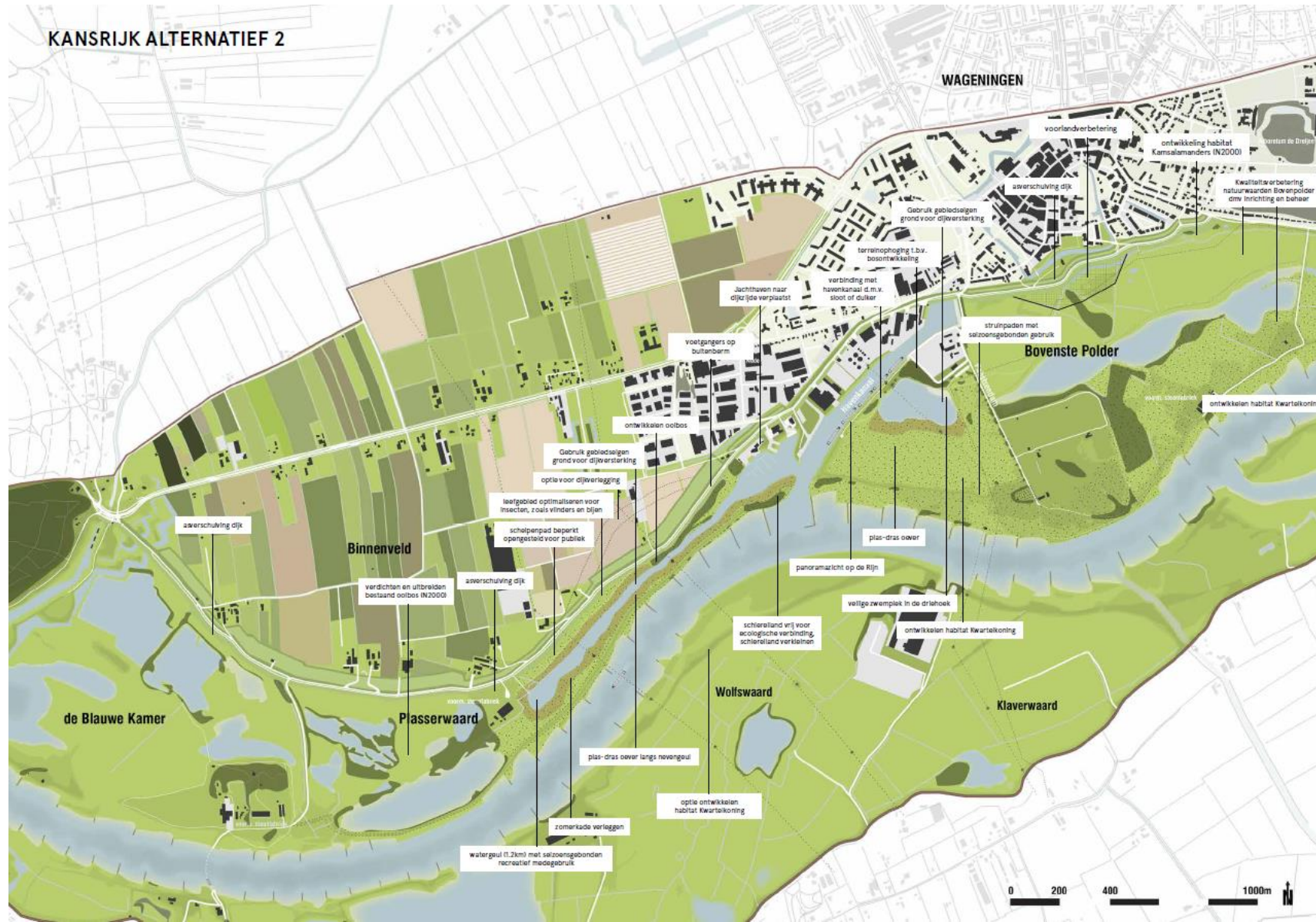
De grote waterplas met faciliteiten voor watersporters in de Driehoek was ook gepositioneerd in Natura2000 gebied met een uitbreidingsdoelstelling voor o.a. de kwartelkoning en porseleinhoen. Uit de effectbeoordeling van het MER bleek dat significant negatieve effecten op bestaande natuurwaarden en de te ontwikkelen waarden, specifiek op het leefgebied van de kwartelkoning, niet uit te sluiten zijn. Dit betrof enerzijds verstoring door recreatief gebruik van de waterplas en anderzijds de aantasting van leefgebied van meerdere beschermde vogelsoorten. Om een waterplas op deze locatie te realiseren dient een ADC-toets doorlopen te worden. Op basis van een advies van Pels Rijcken is onze inschatting dat de onderbouwing van een dwingende reden (D) van openbaar belang en de stelling dat er geen alternatieven zijn moeilijk te onderbouwen zijn. Een grote waterplas leidt vanwege grote recreatiedruk naar verwachting tot teveel aantasting van natuurwaarden.

(Bestuurlijk) draagvlak

Op andere terreinen waren er ook argumenten, waardoor de grote waterplas is afgefallen:

- Het ontbrak aan draagvlak bij de watersportverenigingen VADA en Argo om te verhuizen naar een toekomstige waterplas in de Driehoek;
- Verplaatsing Bruil die noodzakelijk was voor een grote waterplas, zoals beschreven in kansrijk alternatief 3, was moeilijk verenigbaar met de planning voor de dijkversterking, welke leidend is in deze gebiedsontwikkeling.

Bijlage 1 – Afbeelding van kansrijk alternatief 2, met daarin de brede geul in de Plasserwaard (tekening v090419).

Bijlage 2 – Afbeelding van kansrijk alternatief 3, met daarin de grote waterplas in de Driehoek (tekening v090419).

